

Становище

от проф. д.п.н. Николай Борисов Попов
за дисертационен труд от Теодора Стоянова Генова
на тема

Приносът на скандинавските компаративисти (от средата на XX век до днес) за развитие на сравнителното образование

за придобиване на образователна и научна степен „доктор”
по професионално направление 1.2. Педагогика (Сравнително образование)

1. Данни за докторанта

Теодора Стоянова Генова завършва средно образование в Природо-математическа гимназия „Академик Иван Гюзелев” в Габрово. През 2000 г. завършва висше образование (българска и английска филология) в Пловдивския университет „П. Хилендарски”. От 2006 г. е преподавател по английски език в Департамент по общообразователни дисциплини към Университета по библиотекознание и информационни технологии – София.

През февруари 2014 г. е зачислена на редовна докторантура към катедра „Социална педагогика и социално дело“, Факултет по начална и предучилищна педагогика, Софийски университет „Св. Кл. Охридски“, която провежда без прекъсване и удължаване, и през февруари 2017 г. е отчислена с право на защита.

2. Данни за дисертационния труд

Дисертационният труд е обсъден и насочен за официална защита от катедра „Социална педагогика и социално дело“, ФНПП, СУ, на 21.03.2017 г.

Дисертационният труд има 208 страници и съдържа увод, три глави, заключение, източници, приложение. Източниците са 134, от които 2 на български език, 116 на английски език и 16 интернет страници. В текста са включени 5 фигури и 9 примера.

3. Структура и съдържание на дисертационния труд

В процеса на проучванията си Теодора Генова установява, че скандинавските учени, които имат принос за развитие на сравнителното образование, може да бъдат разделени по следния начин. В началото е основоположникът на сравнителното образование в скандинавския регион – Torsten Husén. След него се очертават две групи

компаративисти: групата на компаративистите практики, които работят предимно в областта на международното образование и изследват образователни проблеми основно в развиващи се страни и страни в преход; и групата на компаративистите теоретици, които работят предимно в областта на сравнителното образование и изследват образователни проблеми в собствената страна и други развити страни от Запада. Съвсем логично, следвайки това групиране, Теодора Генова структурира труда си в три глави.

В Първа глава се разглежда приносът на Torsten Husén, който е обединяващото начало и който с международната и компаративната си дейност обуславя развитието на следващите поколения компаративисти. В трите параграфа на тази глава докторантът представя творческия път на Torsten Husén, очертава заслугите на Husén като съосновател на IEA и неин председател в периода 1962-1978 г., прави изводи за приноса на Torsten Husén за развитие на сравнителното образование.

Във Втора глава се разкрива приносът на скандинавските компаративисти практики за развитие на сравнителното образование. В трите параграфа на тази глава докторантът разкрива индивидуалния принос на изтъкнатите представители на скандинавските компаративисти практики (Ingemar Fägerlind, Birgit Brock-Utne, Jon Lauglo, Holger Daun, Tuomas Takala, Lene Buchert), показва ролята на скандинавските организации, обединяващи дейността на тези учени, формулира изводи за приноса на скандинавските компаративисти практики за развитие на сравнителното образование.

В Трета глава се очертава приносът на скандинавските компаративисти теоретици за развитие на сравнителното образование. В трите параграфа на тази глава докторантът следва същата структура, като в предишната глава, а именно – проучва индивидуалния принос на изтъкнатите представители на скандинавските компаративисти теоретици (Thyge Winther-Jensen, Reijo Raivola, Mina O'Dowd, Lennart Wikander, Heidi Biseth, Halla B. Holmarsdottir, Arild Tjeldvoll), показва ролята на скандинавските организации, обединяващи дейността на тази група учени, прави изводи за приноса на скандинавските компаративисти теоретици за развитие на сравнителното образование.

В Заключение се обобщават областите на принос на скандинавските компаративисти, като тези области се представят графично и се формулират изводи за развитие на сравнителното образование в скандинавските страни.

4. Постигнатото от докторанта

1) Предметът на изследване е прецизно формулиран, с точно поставен фокус какво се изследва, през какъв времеви период, в кои страни.

2) Разделянето на главната цел на 4 конкретни цели е много добро решение, което позволява по-ясно разделяне на изследваните проблеми.

3) Има отлично изградена взаимна свързаност между структура, съдържание и изпълнение – всяка глава е посветена на изпълнението на конкретна цел, отделните параграфи в главите показват изпълнението на съответните задачи към целите. По този начин много лесно може да се проследят и оценят получените резултати. Ясно се вижда, че целите и задачите са изцяло постигнати.

4) Докторантът спазва безупречна коректност при цитиране на източниците. Тази дисертация може да служи като пример за научна коректност при цитиране.

5) Методите на изследване са много добре подбрани и напълно отговарят на целите на изследването.

6) Приносите на отделните скандинавски компаративисти са показани изчерпателно и ясно.

7) Дейността на скандинавските организации – NASEDEC, NOCIES, NICE, както и на скандинавските национални агенции – SIDA, NORAD, DANIDA, FINNIDA, се показва така, че читателят лесно може да види тяхната роля, като и ролята на всеки компаративист в тези организации.

8) Примерите, включени в текста, които илюстрират ролята или дейността на отделни скандинавски компаративисти, са добре избрани и служат като фактологическа основа за твърденията на докторанта.

9) Отлично решение е да се избере матрицата на Phillips и Schweisfurth (2014, с. 67), отразяваща типологията на 4 различни положения на изследване, представени в 4 квадранта, върху която докторантът прави собствена интерпретация към кои квадранти се причисляват двете групи скандинавски компаративисти.

10) Фигура 1 (структурен модел на скандинавските компаративисти от средата на XX век до наши дни) и Фигура 5 (области на принос на скандинавските компаративисти) са авторски (съставени са от докторанта) и могат да бъдат включени в международна монография или учебник по сравнително образование.

11) Текстът е интелигентно написан. Стилът е подчертано научен. Докторантът успешно се справя с включването на голям брой наименования на организации, публикации, проекти и др. на английски език в българския текст.

12) Няма съмнения относно оригиналността на разработения дисертационен труд.

13) Докторантът демонстрира изключително задълбочени познания – исторически, теоретически и фактологически в областта на скандинавската компаративистика.

14) Цитираната литература разкрива огромния обем от изследователска работа, извършена от докторанта.

15) Авторефератът изцяло отразява съдържанието на дисертационния труд и съответства на изискванията.

5. Научни приноси

Научните приноси на този дисертационен труд може да се групират по различен начин. Докторантът съвсем обективно ги разделя в три групи – теоретични, приложни и специфични – като всяка група съдържа по три много добре обосновани приноса, които ясно се виждат в научната разработка. С цел да се синтезират научните постижения на труда, в по-обобщен план може да се каже, че главните приноси на тази дисертация са:

1. Изследва се индивидуалният принос на всеки един изтъкнат скандинавски компаративист от ерата на Torsten Husén до наши дни. Такова системно изследване досега не е правено дори и от скандинавски автори. За пръв път това се прави от български автор – Теодора Генова.

2. Съставя се структурен модел на скандинавските компаративисти от средата на XX век до наши дни, като се формулират и представят графично шест области на принос.

3. Създава се цялостен модел на изследване на съвременното развитие на сравнителното образование в група европейски страни, който може да се използва за проучване на сравнителното образование и в други страни или групи страни по света.

6. Заключение

Това е един отлично разработен дисертационен труд, с ясно очертана концепция, с резултати, които имат безспорна научна стойност.

Предлагам на научното жури да присъди на Теодора Стоянова Генова образователна и научна степен „доктор” по професионално направление 1.2. Педагогика (Сравнително образование).

19.05.2017

проф. д.п.н. Николай Борисов Попов